

i empirycznych badań kosmologicznych osiągniętych po r. 1942 nie zostało w pracy Heckmanna uwzględnionych, co jest powodem jej dezaktualizacji. Ze względu jednak na stosunkowo nie-

wielką liczbę publikacji z tego zakresu drugie wydanie tej książki można uznać za użyteczne.

Zygmunt Hajduk

RICHARD VON MISES: *Wahrscheinlichkeit, Statistik und Wahrheit*. Vierte Auflage, durchgesehen von Hilda Geiringer. Springer Verlag. Wien 1972 ss. XX + 293.

Książka ta stanowi 7 tom serii Library of Exact Philosophy. Jej naczelnym redaktorem jest M. Bunge. Innymi, obok pracy Misesa, wznowieniami, jakie ukazały się w tej serii, są książki: V. Krafta *Mathematik, Logik und Erfahrung* (1972) oraz R. Carnapa *Bedeutung und Notwendigkeit* (1972), którą z języka angielskiego przetłumaczył W. Bader.

Von Mises, obok H. Reichenbacha, a w XIX w. J. Venna, jest czołowym rzecznikiem częstościowej koncepcji prawdopodobieństwa. Publikacje tych autorów, a mianowicie omawiana praca Misesa, Reichenbacha *The Theory of Probability* (Berkeley 1949) i Venna *The Logic of Chance* (London 1866), stanowią klasyczne w tym względzie pozycje.

Współcześnie mówi się nie tyle o różnych koncepcjach, co o różnych interpretacjach prawdopodobieństwa określonego metodą aksjomatyczną. Jedną z pierwszych i najbardziej znanych interpretacji prawdopodobieństwa jest interpretacja klasyczna, której autorem jest P. S. Laplace. Subiektywną interpretację prawdopodobieństwa reprezentuje m. in. J. M. Keynes. Pewną odmianą tego ujęcia prawdopodobieństwa jest interpretacja personalistyczna, której rzecznikiem jest B. de Finetti. Z logiką indukcji wiąże się logiczne pojęcie prawdopodobieństwa, znane pod nazwą stopnia konfirmacji hipotezy na podstawie danych. Zagadnienie stopni

konfirmacji hipotezy zostało szeroko opracowane przez R. Carnapa.

Wymienione ujęcia prawdopodobieństwa napotykają na szereg zastrzeżeń. Częstościowa interpretacja nie jest w tym względzie wyjątkiem, stanowi jednak główną metodę jego obliczania.

Wracając do omawianej pozycji przypomnijmy, że jej pierwsze wydanie ukazało się w r. 1928. Sama zaś koncepcja częstościowej interpretacji prawdopodobieństwa została wysunięta przez von Misesa w r. 1919. Drugie i trzecie wydanie książki von Misesa ukazało się w r. 1936 i 1951. Czwarte wydanie nie różni się w sposób istotny od wydania trzeciego, przygotowanego do druku jeszcze przez samego Autora. Ze względu na większą przejrzystość, dokonano kilku drobnych zmian na s. 170, 181, 238. Istotne poprawki tekstu wprowadzono na s. 117 i 119. Dokonano ich na podstawie innych publikacji von Misesa. W uwagach poprzedzających przypisy wydawca zamieścił szereg nowszych pozycji bibliograficznych. Ponadto zamieszczono w tym wydaniu indeks rzeczowy opracowany przez R. Hinka.

Lektura pracy von Misesa, przetłumaczonej już na język angielski, hiszpański i rosyjski, oddałaby niewątpliwie poważne korzyści szerszemu kręgowi czytelników w Polsce, dlatego wskazane wydaje się jej przetłumaczenie na język polski.

Zygmunt Hajduk

